

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»**

Кафедра обліку і фінансів

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ТА ЗАВДАННЯ
до практичних занять з дисципліни**

«ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

рівень освіти (магістр) для студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська
справа, страхування та фондовий ринок»
галузі знань 07 «Управління та адміністрування» денної та заочної форми
навчання

Харків НТУ «ХПІ» 2024

Тема 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

- 1.1. Сутність фінансового менеджменту.
- 1.2. Мета та завдання фінансового менеджменту.
- 1.3. Функції фінансового менеджменту та їх значення
- 1.4. Стратегія і тактика фінансового менеджменту. Фінансова політика.
Об'єкти і суб'єкти фінансового менеджменту
- 1.5. Механізм та прийоми фінансового менеджменту.

Теоретичні питання:

1. У чому полягає суттєва різниця між фінансами та фінансовими ресурсами підприємства?
2. Якою є основна мета фінансового менеджменту?
3. Що на вашу думку є предметом фінансового менеджменту?
4. У чому різниця між стратегією і тактикою фінансового менеджменту?
5. Чи погоджуєтесь Ви з твердженням, що методи фінансового менеджменту є інструментами реалізації фінансової політики підприємства?

Тести:

1. Фінанси підприємства – це:

- a) Грошові кошти підприємства;
- b) Грошові розрахунки підприємства;
- c) Економічні відносини, які виникають у процесі формування розподілу та використання грошових фондів і доходів підприємства.

2. Фінансові ресурси підприємства – це:

- a) Грошові кошти в касі підприємства та на рахунках у банках;
- b) Сукупність коштів, що перебувають у розпорядженні підприємства і є джерелом його виробничого та соціального розвитку;
- c) Оборотні активи підприємства.

3. Внутрішнім джерелом формування фінансових ресурсів підприємства є:

- a) Внески засновників;
- b) Прибуток підприємства;
- c) Кошти менеджерів підприємства.

4. Основна мета фінансового менеджменту:

- a) Оптимізація грошових потоків підприємства
- b) Забезпечення зростання фінансових ресурсів
- c) Підвищення добробуту власників капіталу

d) Підвищення інвестиційної привабливості підприємства

5. Трансакційні витрати це:

- a) Витрати пов'язані з виходом на нові ринки збуту
- b) Витрати пов'язані з укладанням угод
- c) Витрати на здобуття інформації про діяльність конкурентів
- d) Усі відповіді вірні

6. Система цілеспрямованих дій з управління формуванням використанням та розподілом фінансових ресурсів це:

- a) Фінансова політика підприємства
- b) Фінансова стратегія підприємства
- c) Фінансовий менеджмент підприємства
- d) Фінансова діяльність підприємства

7. Який спосіб отримання інформації приводить до зменшення трансакційних витрат?

- a) Спонтанний (ринкова інформація)
- b) Ієрархічний (внутрішня інформація компанії)
- c) Аналіз норм законодавства
- d) Усі відповіді вірні

8. Елементами фінансового менеджменту є:

- a) Оцінка інвестиційних проектів
- b) Фінансове планування та контроль
- c) Формування та оптимізація інвестиційного портфелю
- d) Аналіз інформації про діяльність підприємства
- e) Розробка фінансової політики підприємства
- f) Антикризове управління підприємством
- g) Визначення та моніторинг вартості підприємства

9. До теоретичних основ фінансового менеджменту відносяться:

- a) Портфельна теорія
- b) Теорія агентських відносин
- c) Концепція зміни вартості грошей у часі
- d) Теорія трьох факторів виробництва
- e) Теорія структури капіталу
- f) Концепція першочергового значення грошових потоків
- g) Концепція зв'язку ризику і доходності
- h) Гіпотеза про ефективність ринків

10. До основних завдань фінансового менеджменту належать:

- a) Забезпечення фінансової стійкості підприємства
- b) Оптимізація грошових потоків підприємства
- c) Забезпечення реалізації інтересів учасників фінансових відносин
- d) Підвищення якості корпоративного управління
- e) Мінімізація фінансових ризиків підприємства

ТЕМА 2. СИСТЕМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

- 2.1. Фінансова звітність в системі фінансового менеджменту.
- 2.2. Фінансова звітність підприємства.
- 2.3. Аналіз балансу підприємства
- 2.4. Аналіз звіту про фінансові результати підприємства
- 2.5. Аналіз звіту про власний капітал
- 2.6. Аналіз звіту про рух грошових коштів

Теоретичні питання:

1. У чому полягає головна мета і призначення фінансової звітності підприємства?
2. Поясніть різницю між горизонтальним і вертикальним аналізом фінансових звітів. Які завдання досягаються при застосуванні вказаних методів аналізу?
3. Чим пояснюється необхідність групування фінансових показників за певними ознаками? Чи існують відмінності у застосуванні середніх величин у фінансовому аналізі і статистиці?
4. Які основні умови і обмеження застосування методу порівняння в процесі аналізу фінансових звітів підприємства?

Тести:

1 Показники динаміки застосовуються:

- a) Для порівняння звітних і планових показників
- b) Для факторного аналізу зміни результативних показників
- c) Для аналізу зміни показників у часі
- d) Для прогнозування показників

2 Баланс підприємства містить:

- a) Показники діяльності підприємства за період
- b) Склад і структуру ресурсів підприємства на певний момент часу
- c) Середні за період показники що характеризують активи і пасиви підприємства
- d) Усі відповіді невірні

3 Оберіть елементи, які на вашу думку відносяться до власного капіталу:

- a) Амортизаційний фонд
- b) Статутний фонд
- c) Пайовий капітал
- d) Резервний капітал

- e) Акціонерний капітал
- f) Додатковий капітал
- g) Нерозподілений прибуток
- h) Валовий прибуток
- i) Чистий прибуток

4 Метою складання звіту про рух грошовий коштів є:

- a) Подання інформації про поточні зобов'язання підприємства
- b) Упорядкування відомостей про збільшення (зменшення) грошової маси підприємства
- c) Виявлення грошових резервів підприємства для забезпечення операційної діяльності.

5 Активи підприємства визначаються як:

- a) Вартість майна що використовується і зберігається підприємством
- b) Ресурси, що належать підприємству і можуть бути оцінені
- c) Ресурси підприємства, що мають вартість та приносять економічні вигоди і використовуються протягом довгострокового періоду.

6 Оберіть вірні твердження:

- a) У пасиві балансу ресурси підприємства розміщені за наявністю та розміщенням
- b) У активі балансу ресурси підприємства розміщені за джерелами формування і напрямками використання
- c) Чисті активи підприємства – це різниця між активом та пасивом балансу
- d) Чисті активи підприємства близькі за значенням до величини власного капіталу

7 До високоліквідних активів підприємства відносяться:

- a) Дебіторська заборгованість
- b) Виробничі запаси
- c) Грошові кошти та цінні папери
- d) Необоротні активи

8 Оберіть вірні на Вашу думку твердження:

- a) Зростання дебіторської заборгованості свідчить про зростання обсягу продажів і є позитивною тенденцією для підприємства
- b) Зростання запасів є негативним явищем, оскільки збільшуються витрати на їх зберігання
- c) У разі зростання дебіторської заборгованості підприємству необхідно збільшувати кредиторську

9 Модель Дюпона побудована з урахуванням:

- a) Методів факторного аналізу
- b) Аналізу за допомогою визначення фінансових коефіцієнтів
- c) Трендового аналізу

d) Вертикального аналізу балансу підприємства

10 Збільшення ділової активності за незмінності інших умов приводить:

- a) До погіршення фінансових результатів
- b) До зростання витрат
- c) До зростання прибутку

Задачі:

Задача 1.

Використовуючи дані балансу ВАТ «Будівельна компанія» (Додаток А) провести трендовий та структурний аналіз статей балансу за період 2006-2008 рр., структуру активів та пасивів і зробити відповідні висновки.

Задача 2.

На підставі балансу та звіту про фінансові результати ВАТ «Будівельна компанія» проаналізувати динаміку валової та операційної рентабельності, рентабельності виробництва, реалізації, оборотних, чистих активів, активів (ROA), власного капіталу (ROE), інвестицій (ROI) порівняти із середньогалузевими на поточну дату і навести заходи щодо збільшення показників прибутковості.

ТЕМА 3. УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Поняття грошового потоку та його значення для фінансової діяльності підприємства

Класифікація грошових потоків підприємства та їх характеристика і аналіз.

Поняття чистого грошового потоку.

Ліквідний грошовий потік. Розрахунок ліквідного грошового потоку

Принципи управління грошовими потоками.

Шляхи поліпшення управління грошовими потоками

Теоретичні питання:

1. У чому полягають переваги розрахунку грошових потоків при визначенні результатів діяльності підприємства?

2. Чи вважаєте Ви, що використання грошових потоків як інструменту визначення ефективності підприємства дозволяє отримати більш детальне уявлення про ефективність діяльності підприємства?

3. Чим пояснюється включення амортизації до грошових потоків підприємства?

4. Чи можна вважати максимізацію грошових потоків основним завданням управління ними?

5. У чому полягає сутність оптимізації грошових потоків підприємства?

Тести:

1 Рух коштів, що використовуються підприємством найбільш повно характеризується:

- a) Прибутками
- b) Грошовими потоками
- c) Виручкою від реалізації
- d) Співвідношенням і абсолютними значеннями дебіторської та кредиторської заборгованості

2 Еквіваленти грошових коштів підприємства це:

- a) Фінансові інструменти підприємства
- b) Короткострокові і високоліквідні цінні папери
- c) Кошти підприємства у іноземній валюті
- d) Кредиторська заборгованість підприємства

3 До основних етапів управління грошовими коштами підприємства відносяться:

- a) Облік грошових коштів
- b) Аналіз грошових коштів
- c) Прогнозування грошових коштів
- d) Максимізація грошових коштів
- e) Складання бюджету грошових коштів

4 Оберіть твердження які на Вашу думку є вірними

- a) Погашення дебіторської заборгованості зменшує грошовий потік від операційної діяльності
- b) Дивіденди отримані від довгострокових капітальних вкладень збільшують грошовий потік від фінансової діяльності.
- c) Придбання необоротних активів зменшують грошовий потік від інвестиційної діяльності
- d) Виплата заробітної плати зменшує грошовий потік від операційної діяльності
- e) Довгострокові фінансові вкладення збільшують грошовий потік від фінансової діяльності.

5 Свідченням нормального функціонування підприємства є:

- a) Позитивні чисті грошові потоки від операційної діяльності
- b) Позитивні чисті грошові потоки від усіх видів діяльності
- c) Фінансування інвестиційної діяльності за рахунок потоків від операційної та фінансової
- d) Фінансування операційної діяльності за рахунок потоків від інвестиційної та фінансової

6 Складання звіту про рух грошових коштів за допомогою прямого

методу базується на:

- a) Звітній інформації про фінансові результати діяльності підприємства
- b) Фактичній інформації про рух коштів на рахунках підприємства
- c) Аналітичній інформації про зміни складу і структури активів підприємства

7 Складання звіту про рух грошових коштів за допомогою непрямого методу передбачас:

- a) Аналіз взаємодії підприємства з кредитно-фінансовими установами
- b) Використання звітної інформації про фінансові результати підприємства та зміни його активів та зобов'язань
- c) Використання фактичної інформації про рух грошових коштів на рахунках підприємства
- d) Визначення грошових потоків від операційної, фінансової та інвестиційної діяльності підприємства

8 Чистий грошовий потік це

- a) Різниця між коштами вкладеними у придбання активів і коштами, отриманими від їх реалізації
- b) Загальна позитивна величина грошових коштів підприємства на певний момент часу
- c) Абсолютне вираження співвідношення між позитивними та негативними грошовими потоками підприємства
- d) Співвідношення між кредиторською та дебіторською заборгованістю підприємства
- e) Різниця між власним та позиковим капіталом підприємства

9 Здатність підприємства генерувати грошові потоки для покриття поточних зобов'язань визначається:

- a) За допомогою коефіцієнту покриття короткострокових боргів
- b) Шляхом розрахунку коефіцієнту достатності грошового потоку
- c) Через визначення коефіцієнту грошового покриття виплат по відсотках
- d) Всі відповіді вірні

10 Оберіть вірне твердження

- a) Ліквідний грошовий потік є показником фінансового стану підприємства, що характеризує зміни в чистій кредитній позиції підприємства
- b) Ліквідний грошовий потік розраховується для аналізу здатності підприємства сплачувати за кредитними зобов'язаннями
- c) Ліквідний грошовий потік характеризує поточну ліквідність підприємства в абсолютному вираженні
- d) Ліквідний грошовий потік розраховується лише тими підприємствами, які не використовують залучених позикових коштів

е) Усі відповіді вірні

Задачі:

Задача 1.

Визначити вартість підприємства, якщо відомо наступне:

- 1) середня прибутковість пакету цінних паперів підприємства – 23 %;
- 2) у разі вкладання коштів у державні облігації прибутковість очікується на рівні 7%;
- 3) коефіцієнт для підприємств цієї галузі становить 1,2;
- 4) ризик зниження рівня ліквідності – 2 %;
- 5) інформація про складові чистого грошового потоку за звітний період наведена у таблиці:

Показники	Значення за звітний період, млн. грн.
1. Чистий прибуток	60
2 Амортизація	38
3 Капітальні інвестиції	13
4 Фінансові інвестиції	9
5 Зміна величини оборотних активів	+8,4
6 Кредити	17,3
7 Відсотки за кредит (25 %)	
Чистий грошовий потік за звітний рік	

Зробити висновки.

ТЕМА 4. ВИЗНАЧЕННЯ ВАРТОСТІ ГРОШЕЙ У ЧАСІ ТА ЇЇ ВИКОРИСТАННЯ У ФІНАНСОВИХ РОЗРАХУНКАХ

Необхідність і сутність визначення вартості грошей у часі

Визначення майбутньої вартості грошей

Визначення поточної (теперішньої) вартості грошей

Визначення вартості анuitетів

Теоретичні питання:

1. Чим пояснюється необхідність визначення майбутньої та теперішньої вартості грошей в процесі здійснення фінансових розрахунків?
2. Які фактори впливають на зміну вартості грошей у часі?
3. У чому полягає різниця між нарахуванням простих і складних відсотків?
4. Чому застосування різних схем нарахування відсотків дає різні результати?
5. З яких причин нарахування складних відсотків набуло більшого розповсюдження?
6. Чим на Вашу думку пояснюється широке практичне застосування

методів визначення вартості грошей у банківській сфері?

7. У чому полягає сутність компаундингу і в процесі вирішення яких практичних завдань застосовується цей метод?

8. Яким чином впливає на майбутню вартість грошей збільшення періодів нарахування відсотків (за інших рівних умов)?

9. Як пов'язані між собою компаундинг та дисконтування?

10. Чим пояснюється широке застосування дисконтування в процесі визначення ефективності інвестиційних проектів?

Тести:

1 Процес визначення майбутньої вартості грошей має назву:

- a) Дисконтування
- b) Компаундинг
- c) Прогнозування

2 У майбутньому порівняно з теперішнім станом:

- a) Номінальна вартість грошей збільшується
- b) Реальна вартість грошей зростає
- c) Реальна вартість грошей зменшується
- d) Номінальна вартість грошей зменшується

3 Ефект нарахування відсотків на відсотки досягається у разі:

- 70 a) Нарухування простих відсотків
- b) Нарухування складних відсотків
- c) Визначення вартості ануїтету

4 Майбутня вартість 1000 грошових одиниць при доходності 20 % у кінці четвертого року становитиме:

- a) У разі нарахування простих відсотків – 2100
- b) У разі нарахування складних відсотків – 2073,6
- c) У разі нарахування простих відсотків – 1800
- d) У разі нарахування складних відсотків – 2374,5

5 Здійснення дисконтування приводить до:

- a) Визначення теперішньої вартості майбутніх грошових надходжень
- b) Визначення майбутньої вартості грошових внесків
- c) Визначення найбільш оптимального варіанту вкладення коштів

6 Теперішня вартість певної суми грошей, що визначена із застосуванням простих відсотків:

- a) Менше ніж результат отриманий шляхом нарахування складних відсотків
- b) Більше ніж теперішня вартість розрахована із застосуванням складних відсотків
- c) Дорівнює величині теперішньої вартості що визначена із застосуванням складних відсотків

7 Для отримання 1000 грошових одиниць що у кінці п'ятого року при

ставці дисконтування 20 % необхідно вкласти:

- a) У разі нарахування простих відсотків – 500
- b) У разі нарахування складних відсотків – 386,1
- c) У разі нарахування простих відсотків – 600
- d) У разі нарахування складних відсотків – 401,9

8 Оберіть співвідношення для визначення теперішньої вартості у разі нарахування складних відсотків:

a) $PV = \frac{1}{(1+i)^n}$

b) $PV = FVn \times \frac{1}{(1+i)^n}$

c) $PV = FVn \times \frac{1}{(1+n \times i)^n}$

9 Оберіть вірні твердження:

- a) Періодичний внесок при визначенні майбутньої вартості ануїтету вважається змінною величиною
- b) Періодичний внесок при визначенні майбутньої вартості ануїтету вважається незмінним
- c) Майбутня вартість ануїтету розрахованого виходячи з внесків у кінці року перевищує вартість ануїтету визначеного на умовах внесення коштів на початку року
- d) Майбутня вартість ануїтету розрахованого виходячи з внесків у кінці року менше вартості ануїтету визначеного на умовах внесення коштів на початку року

Задачі:

Задача 1.

Позика на ремонт квартири і придбання відповідних матеріалів у сумі 52 тис. грн. отримана на строк 18 місяців при річній ставці 16%. Визначити відсотки за користування боргом та загальну суму, яку повинен сплати боржник банку.

Яку суму за користування боргом сплатить боржник, якщо він достроково погасить борг шляхом збільшення тіла кредиту на 30% щомісячно? Як зміниться множник нарощення та сума нагромадження боргу, якщо банк збільшить річну ставку на 3% за останні 6 місяців?

ТЕМА 5. УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ

Зміст і завдання управління прибутком підприємства.

Управління прибутком від операційної діяльності.

Теоретичні питання:

1. Що таке прибуток і які види прибутку Ви знаєте? Назвіть джерела формування та напрями розподілу прибутку.
2. В чому різниця між чистим та нерозподіленим прибутком?
3. В чому полягає сутність аналізу «витрати-обсяг-прибуток» (CVP-аналізу).

Задачі:

Задача 8.3.

Власник ресторану «Магія смаку» має намір здійснити цікавий проект щодо купівлі сусідньої будівлі для організації 3-го банкетного залу, для чого йому не вистачає 220 тис. грн.

Його постійні витрати становлять 520 тис. грн. на місяць, середній рахунок який сплачують клієнти становить 315 грн., з них 135 грн. – змінні витрати.

Визначте, яку кількість відвідувачів повинен обслуговувати ресторан за місяць, щоб за рахунок чистого прибутку реалізувати інвестиційний проект?

Як зміниться прибуток ресторану, якщо власник ресторану втратить 10 % своїх клієнтів внаслідок збільшення цін?

Задля додаткового збільшення відвідувачів власник ресторану вирішив організувати живу музику шляхом запрошення 3 музикантів з щотижневою оплатою 3,5 тис. грн. Як зміниться сума прибутку?

Тести:

- 1. До джерел формування прибутку підприємства належать:**
 - a) Надходження від продажу майна
 - b) Надходження від реалізації продукції (робіт, послуг)
 - c) Надходження амортизації у складі обсягу реалізації продукції (робіт, послуг)
 - d) Кошти від позареалізаційних операцій
- 2. Джерелом формування резервів самострахування підприємства є:**
 - a) Валовий прибуток
 - b) Нерозподілений прибуток
 - c) Чистий прибуток
 - d) Прибуток від фінансової діяльності
- 3. Основною метою управління прибутком підприємства є:**
 - a) Максимізація чистого прибутку підприємства
 - b) Оптимізація розподілу прибутку підприємства
 - c) Забезпечення постійного зростання інвестицій
 - d) Забезпечення врахування інтересів власників підприємства
- a) Ефективність використання активів підприємства характеризується:**
 - b) Рентабельністю реалізації

- c) Рентабельністю власного капіталу
- d) Рентабельністю виробництва
- e) Рентабельністю капіталу.

4. Оберіть вірні твердження:

- a) Нерозподілений прибуток використовується для формування страхових фондів підприємства
- b) Чистий прибуток є основною складовою грошового потоку підприємства
- c) Відмова від виплати дивідендів на підприємстві дозволяє збільшити обсяги інвестиційної діяльності

5. Частка чистого прибутку що використовується для виплат власникам капіталу залежить від:

- a) Фінансових результатів підприємства
- b) Дивідендної політики
- c) Емісійної політики
- d) Наявності перспективних інвестиційних проектів

6. Надходження від реалізації продукції підприємства є джерелом:

- a) Операційного прибутку
- b) Прибутку від позареалізаційних операцій
- c) Прибутку від інвестиційної діяльності

7. Частка прибутку, що спрямовується на сплату дивідендів визначається

- a) При розрахунку рентабельності власного капіталу
- b) У разі розрахунку коефіцієнту виплат
- c) Шляхом визначення рентабельності активів

ТЕМА 6. УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ

Склад і структура активів підприємства.

Процес формування активів підприємства

Зміст і завдання управління оборотними активами

Управління виробничими запасами

Управління дебіторською заборгованістю. Методи рефінансування дебіторської заборгованості

Управління грошовими коштами

Управління необоротними активами підприємства. Управління основними засобами, нематеріальними активами

Теоретичні питання:

1. Поняття активів підприємства. Їх класифікація.
2. Назвіть основні характеристики та відмінності оборотних та необоротних активів.

3. Що є основною метою формування активів?
4. Сутність та методика розрахунку чистих активів. Ліквідність активів підприємства: поняття та групування за видами ліквідності. Наведіть приклади.

Задачі:

Задача 1.

На 1 січня 2008 року грошові кошти транспортного підприємства «Автоперевізник» становили 37,5 тис. грн. Обсяг наданих автотранспортних послуг за минулий рік склав 720 тис. грн. Внаслідок купівлі 2-х вантажних автомобілів планується збільшення виручки від надання послуг на 15%. Яка сума грошових коштів вивільниться в результаті прискорення оборотності грошових коштів?

Тести:

1 Головною метою управління оборотними активами підприємства є:

- a) Формування їх складу та структури з урахуванням оптимізації джерел фінансування
- b) Забезпечення прискорення оборотності активів
- c) Збільшення операційного циклу
- d) Підвищення рівня ліквідності оборотних активів.

2 Оберіть вірні твердження:

- a) Фінансовий цикл характеризує період часу протягом якого оборотні активи виключені з обороту підприємства
- b) Операційний цикл – це період перебування оборотного капіталу у формі запасів незавершеного виробництва та готової продукції
- c) Тривалість повного обороту оборотних активів характеризується операційним циклом підприємства
- d) Виробничий цикл відбиває період обороту запасів, незавершеного виробництва та готової продукції.
- e) Зростання операційного циклу підприємства є позитивним явищем для підприємства
- f) Скорочення фінансового циклу є позитивним явищем для підприємства.

3 Формування значних страхових резервів оборотних активів властиве для:

- a) Помірного підходу до формування оборотних активів
- b) Консервативного підходу до формування оборотних активів
- c) Агресивного підходу до формування оборотних активів

4 Оберіть вірні твердження, що стосуються оптимізації розміру запасів за моделлю EOQ:

- a) Збільшення партії поставки запасів приводить до зменшення

операційних витрат на їх розміщення

b) Збільшення партії поставки приводить до зменшення операційних витрат на їх зберігання на складі

c) Збільшення партії поставки запасів приводить до зростання операційних витрат на їх розміщення

d) Збільшення партії поставки приводить до зростання операційних витрат на їх зберігання на складі

5 Резерв сумнівних боргів включає:

a) Дебіторську заборгованість терміном менше трьох років

b) Дебіторську заборгованість терміном більше трьох років

c) Безнадійну дебіторську заборгованість

d) Загальну величину дебіторської заборгованості

e) Чисту вартість реалізації дебіторської заборгованості.

6 Оберіть заходи що приводять до зменшення дебіторської заборгованості:

a) Надання покупцям продукції знижок у разі вчасного повернення заборгованості

b) Збільшення обсягів товарного кредитування

c) Проведення операції факторингу

d) Звернення до суду у разі порушення термінів оплати за продукцію

7 Операція, що передбачає передачу банківській установі права на отримання дебіторської заборгованості за винагороду має назву:

a) Форфейтинг

b) Факторинг

c) Лізінг

8 Залишок грошових коштів що утворюється з метою здійснення поточних виплат, називається:

a) Резервним

b) Інвестиційним

c) Операційним

d) Страховим

e) Компенсаційним

9 Основною метою управління грошовими активами підприємства є:

a) Забезпечення платоспроможності підприємства

b) Накопичення грошових коштів

c) Збільшення величини грошових ресурсів у іноземній валюті.

10 Оберіть вірні твердження:

a) Методика оптимізації залишку грошових коштів (модель Баумоля) побудована на тих же принципах, що і оптимізація запасів за моделлю EOQ

- b) Мінімальний розмір залишку грошових коштів підприємства за моделлю Міллера-Орра приймається на рівні страхового запасу
- c) Обсяг надходження та витрат грошових коштів у відповідності до моделі Міллера-Орра вважається стабільним.

ТЕМА 7-8. ВАРТІСТЬ І ОПТИМІЗАЦІЯ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ

- 8.1. Сутність капіталу підприємства. Нерозподілений прибуток.
- 8.2. Позиковий капітал. Управління кредиторською заборгованістю.
- 8.3. Вартість капіталу. Ефект фінансового левериджу.
- 8.4. Структура капіталу. Вплив структури капіталу на вартість підприємства.

Теоретичні питання:

1. Що таке капітал? Наведіть класифікації капіталу підприємства.
2. Яка основною метою формування капіталу підприємства?
3. Назвіть принципи формування капіталу підприємства.
4. Які Ви знаєте види власного капіталу? Дайте їм характеристику.
5. В чому полягає політика і які джерела формування власних фінансових ресурсів підприємства?
6. Поняття та основні сфери використання показника «вартість капіталу».
7. Як оцінити вартість залучених власного та позикового капіталу із різних джерел?

Задачі:

Задача 1.

Власний капітал автотранспортного підприємства становить 1800 тис. грн., величина отриманих підприємством кредитів в середньому складає 86 тис. грн. на рік, а величина погашення позик з урахуванням відсотків – 118 тис. грн.

Коефіцієнт виплат підприємства дорівнює 0,25, а коефіцієнт фінансування – 0,85.

Чистий прибуток звітного періоду – 360 тис. грн.

Визначити середню зважену вартість капіталу (WACC).

Задача 2.

Визначити ефект фінансового левериджу мережі швидкого харчування, якщо відомі наступні дані:

коефіцієнт автономії підприємства у звітному році – 0,65;

вартість активів – 1350 тис. грн.;

валовий дохід – 1860 тис. грн.;

на кожну грошову одиницю доходу припадає 0,76 грн. валових витрат;

середня вартість користування кредитами – 24 %.

Як зміниться ефект фінансового левериджу, якщо майно компанії збільшиться на 5 % за рахунок отримання додаткового кредиту, а вартість користування кредитами знизиться на 1,5 %?

Тести:

1 Оберіть вірні твердження:

- a) Капітал характеризує загальну величину коштів, що інвестована у активи підприємства
- b) Капітал є індикатором вартості підприємства
- c) Капітал підприємства є статичною категорією
- d) Форма капіталу станом на певний момент конкретизується за допомогою активів підприємства
- e) Капітал характеризує фінансові ресурси підприємства, що приносять Доход
- f) Капітал забезпечує добробут його власників

2 Основними формами капіталу є:

- a) Грошова
- b) Позикова
- c) Виробнича
- d) Кредитна
- e) Товарна

3 До основних принципів формування капіталу підприємства належать:

- a) Врахування перспектив господарської діяльності підприємства
- b) Забезпечення оптимальності структури капіталу
- c) Збільшення вартості використання капіталу
- d) Підвищення ефективності використання капіталу

4 Критеріями для визначення потреби у капіталі для підприємства що створюється є:

- a) Вартість необхідних активів
- b) Вартість активів аналогічних підприємств
- c) Інвестиційні можливості власників

5 До переваг використання власного капіталу належать:

- a) Простота залучення
- b) Забезпечення фінансової стабільності підприємства
- c) Необмеженість залучення

6 Забезпечення високих темпів розвитку підприємства Перевагами використання позикового капіталу є:

- a) Низька вартість використання
- b) Здатність підвищувати ефективність використання власного капіталу
- c) Низький ризик використання
- d) Забезпечення високих темпів розвитку підприємства

7 Рівень підвищення ефективності власного капіталу за рахунок залучення позикового характеризується:

- a) Показником фінансового левєриджу
- b) Ефектом фінансового левєриджу
- c) Граничною вартістю капіталу
- d) Середньою ефективністю використання капіталу.

8 Умовою позитивного ефекту фінансового левєриджу є:

- a) Податковий коректор фінансового левєриджу < 1
- b) Диференціал фінансового левєриджу > 1
- c) Власний капітал $>$ позикового
- d) Вартість власного капіталу $>$ вартості позикового
- e) Коефіцієнт фінансового левєриджу > 1

9 Коефіцієнт фінансового левєриджу відображає:

- a) Вартість капіталу
- b) Склад капіталу
- c) Структуру капіталу
- d) Ефективність капіталу

10 Умовами успішної оптимізації структури капіталу вважаються:

- a) Мінімізація його вартості
- b) Максимізація його рентабельності
- c) Максимізація його вартості
- d) Забезпечення фінансової стабільності через нарощення власного капіталу
- e) Підвищення темпів розвитку підприємства шляхом збільшення величини позикового капіталу.

ТЕМА 9. УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЯМИ

10.1. Сутність і класифікація інвестицій. Формування інвестиційної політики

10.2. Джерела фінансування капітальних вкладень. Визначення оптимальної структури джерел фінансування капіталовкладень.

10.3. Фінансова інвестиційна діяльність підприємства. Диверсифікація інвестиційного портфеля.

Теоретичні питання:

1. Дайте характеристику поняття «інвестицій». Які законодавчі акти регулюють інвестиційну діяльність України?
2. Які класифікації інвестицій Ви знаєте?
3. В чому полягає політика управління інвестиційною діяльністю на підприємстві? Які її основні завдання?
4. Як здійснюється оцінка інвестиційної діяльності підприємства за якийсь період?

5. Охарактеризуйте основні форми реального інвестування.

Задачі:

Задача 1.

Фінансовий директор постав перед нелегким завданням щодо вибору одного з проектів:

Рік	Грошовий потік, тис. грн.	
	Проекту 1	Проекту 2
1	2000	3100
2	5400	4500
3	8100	6900
4	6400	7200
5	5500	5700

Ставка дисконтування – 9 %, а початкові інвестиції становлять 16 млн. грн. для кожного з проектів.

Використовуючи відомі Вам показники, визначте який з проектів доцільно прийняти.

Тести:

1 Фінансові інвестиції характеризують:

- a) Накопичення капіталу у грошовій формі
- b) Вкладення капіталу у придбання цінних паперів
- c) Фінансування придбання об'єктів необоротних активів

2 Оберіть вірні твердження:

- a) Термін короткострокового інвестування становить більше року
- b) Термін короткострокового інвестування не перевищує 1 рік
- c) Здійснення безризикових інвестицій гарантує отримання мінімального доходу
- d) Висока доходність об'єктів інвестування свідчить про підвищений ризик здійснення інвестицій.

3 Основною метою інвестиційної політики підприємства є:

- a) Забезпечення мінімального ризику фінансових інвестицій
- b) Підвищення ефективності реальних інвестицій
- c) Реалізація найбільш ефективних форм здійснення інвестицій
- d) Скорочення термінів повернення інвестицій

4 До основних форм фінансування інвестиційних проектів належать:

- a) Повне самофінансування
- b) Акціонування
- c) Кредитне фінансування
- d) Лізинг
- e) Змішане фінансування

5 Показник чистої теперішньої вартості проекту (NPV) визначається:

- a) Як різниця між грошовими потоками від проекту та початковими

інвестиціями

b) Як різниця між дисконтованими грошовими потоками та початковими інвестиціями

c) Як різниця між дисконтованими грошовими потоками та дисконтованими інвестиціями

6 Оберіть вірне твердження:

a) Індекс доходності проекту є відносним вираженням NPV

b) Індекс доходності успішного проекту завжди > 1

c) Індекс рентабельності успішного проекту завжди > 1

d) Індекс рентабельності дозволяє врахувати надходження від проекту у повному обсязі

7 Критеріями успішного проекту є:

a) $NPV > 0$

b) $IRR - \text{ставка дисконтування} > 0$

c) $IRR - \text{ставка дисконтування} = 0$

d) $IRR - \text{ставка дисконтування} < 0$

e) Індекс доходності > 1

f) Індекс доходності – ставка дисконтування $= 0$

8 Термін повернення суми інвестицій визначається як:

a) Співвідношення інвестицій та загальної величини дисконтованих грошових потоків

b) Співвідношення інвестицій та середньорічного грошового потоку

c) Співвідношення інвестицій та чистого прибутку

ТЕМА 10. УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

Теоретичні питання:

1. Оцініть поточний фінансовий стан підприємства, включаючи баланс, звіт про прибутки та збитки, звіт про генерацію готівки та інші фінансові показники. Які основні фінансові метрики ви б розглядали для оцінки фінансового потенціалу?
2. Які стратегічні цілі та завдання повинно враховувати управління фінансовим потенціалом підприємства? Які інструменти фінансового управління можуть бути використані для досягнення цих цілей?
3. Які методи можна використовувати для оптимізації оборотного капіталу підприємства? Які стратегії управління запасами, дебіторською заборгованістю та кредиторською заборгованістю можуть бути ефективними?
4. Які методи можна використовувати для побудови фінансових планів та прогнозів? Як враховувати ризики та несприятливі зміни в економічному середовищі під час планування?
5. Як оцінити фінансову привабливість потенційних інвестиційних проектів? Які методи аналізу інвестиційної привабливості можна використовувати для цієї оцінки?
6. Які фінансові ризики можуть впливати на фінансовий потенціал підприємства, і як їх можна виявити та управляти? Які стратегії зменшення ризиків можна використовувати?

7. Які механізми контролю за фінансовою діяльністю підприємства можна використовувати для забезпечення ефективного управління фінансовим потенціалом? Які процедури аудиту можуть бути корисними для внутрішнього контролю?
8. Які можливості інтернаціоналізації та оптимізації податкових зобов'язань можуть бути використані для збільшення фінансового потенціалу підприємства?
9. Як враховувати етичні аспекти у фінансовому управлінні підприємством? Які етичні стандарти та принципи мають бути дотримувані в процесі управління фінансовим потенціалом?

Задачі:

Задача 1.

Визначити ринкову оцінку власного капіталу підприємства, якщо в результаті морального зносу основні засоби можуть бути продані на ринку за ціною, що становить 70 % їх балансової вартості, товарно-матеріальні запаси — 50 %. Безнадійна дебіторська заборгованість становить 20 %. Ціна акції, якими володіє підприємство, зросла на 50 %.

На скільки відрізняються балансова та ринкова оцінки капіталу?

АКТИВ	тис. грн	ПАСИВ	тис. грн
Основні засоби	500	Статутний капітал	450
Довгострокові фінансові вкладення	50	Резервний капітал	50
Товарно-матеріальні запаси	200	Нерозподілений прибуток	50
Дебіторська заборгованість	100	Кредити банків	300
Грошові кошти	100	Кредиторська заборгованість	100
Всього	950	Всього	950

Задача 2.

Акціонерний капітал підприємства складають прості акції. Кількість акцій — 100 000 шт., балансова вартість акції — 70 грн. Обсяг позикового капіталу — 1 000 000 грн. Вартість акціонерного капіталу — 15 %, позикового — 13 %. Ставка податку на прибуток підприємства — 25 %.

Визначити середньозважену вартість капіталу (СЗВК) та дивіденди, сплачені на одну акцію, якщо дохід до виплати процентів та податків (ДВПП) становить 2 030 000 грн. Весь прибуток розподіляється серед акціонерів у вигляді дивідендів.

Як зміниться СЗВК і дивіденд у розрахунку на акцію, якщо підприємство викупить за балансовою вартістю 25 % акцій і на таку саму суму випустить і розмістить облігації. Як передбачають менеджери підприємства, вартість акціонерного капіталу при цьому зросте до 17 %, а позикового — до 14 %, (Вважаємо, що діяльність підприємства є стабільною, а дохід до виплати процентів та податків не змінюється в результаті змін у структурі капіталу.)

ТЕМА 11. УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РИЗИКАМИ

11.1. Економічна сутність фінансових ризиків і їх класифікація.

11.2. Зміст управління фінансовими ризиками.

11.3. Методи розрахунку ризиків. Премія за ризик і порядок її визначення.

Теоретичні питання:

1. Яка економічна сутність фінансового ризику підприємства? Назвіть види фінансових ризиків.
2. За якими ознаками класифікують фінансові ризики?
3. Для чого потрібно аналізувати та оцінювати фінансовий ризик?
4. В чому полягає управління фінансовими ризиками підприємства? Дайте характеристику етапів процесу їх управління.
5. Які показники використовуються при оцінці рівня фінансового ризику?

Задачі:

Задача 1.

Ви, як фінансовий директор ВАТ «Інвестиційна компанія», повинні прийняти рішення щодо вибору та реалізації одного з проектів. Оцінюючи можливі сценарії щодо отримання очікуваного доходу, визначити найбільш доходний та найменш ризиковий інвестиційний проект:

Можливі сценарії щодо отримання	Очікуваний дохід, тис. грн.		Значення ймовірності очікуваних доходів, %	
очікуваного доходу	Інвестиційний проект - 1	Інвестиційний проект - 2	Інвестиційний проект - 1	Інвестиційний проект - 2
Низький	10 500	8 000	0,4	0,3
Середній	12 000	13 000	0,7	0,8
Високий	15 000	16 000	0,28	0,25

Примітка: рівень ризику прийняти виходячи із коефіцієнту варіації.

Тести:

1 До групи систематичного (ринкового ризику) відносяться:

- a) Валютний ризик
- b) Інфляційний ризик
- c) Ризик пов'язаний зі структурою капіталу
- d) Податковий ризик

2 Систематичний ризик:

- a) Залежить від підприємства
- b) Не залежить від підприємства
- c) Частково залежить від підприємства

3 Оберіть вірні твердження:

- a) Допустимий фінансовий ризик – це загроза повної або часткової втрати прибутку від реалізації того чи іншого фінансового проекту

b) Критичний фінансовий ризик пов'язаний із загрозою втрат в розмірі понесених витрат на здійснення конкретної фінансової діяльності

c) Катастрофічний ризик приводить до банкрутства підприємства

d) Критичний фінансовий ризик приводить до втрати майна підприємства

4 За об'єктами виникнення фінансові ризик поділяються на:

a) Ризики фінансової діяльності

b) Ризики окремих фінансових операцій

c) Складні фінансові ризики

d) Ризики окремих видів фінансової діяльності

5 Причинами виникнення депозитного ризику є:

a) Можливе зменшення депозитних ставок установою банку

b) Ймовірне неповернення підприємству коштів на депозитах

c) Необґрунтований вибір підприємством установи банку

6 Процес створення і використання на підприємстві спеціального фонду для покриття можливих втрат має назву:

a) Хеджування

b) Самострахування

c) Страхування

7 До основних завдань ризик-менеджменту відносяться:

a) Виявлення ризиків

b) Визначення ймовірності їх настання

c) Оцінка ризиків

d) Страхування

e) Оптимізація структури капіталу

f) Оптимізація портфелю боргових зобов'язань

8 До основних принципів покладених в основу зменшення ризику належать:

a) Вкладення капіталу лише на основі результатів аналізу можливих ризиків

b) Зменшення рівня систематичного ризику

c) Прийняття рішення на основі аналізу ризиків інвестування

d) Врахування співвідношення ризику і доходності

ТЕМА 12-13. АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ ЗВІТІВ

Вивчення даної теми передбачає ознайомлення студентів із такими питаннями:

1. Мета, склад і принципи підготовки фінансової звітності.

2. Сутність, мета і особливості складання форми №1 «Баланс».

3. Сутність, мета і особливості складання форми №2 «Звіт про фінансові результати». 4. Сутність, особливості складання форми №3 «Звіт про рух грошових коштів».

5. Сутність, мета і особливості складання форми №4 «Звіт про власний капітал».

6. Загальні вимоги та необхідність складання Приміток до фінансових звітів.
7. Консолідована фінансова звітність.
8. Фінансова звітність суб'єктів малого підприємництва.

Оцініть правильність тверджень (так, ні).

1. Фінансові звіти містять певні статті, склад і зміст яких визначаються відповідними стандартами.
2. Фінансова звітність підприємств становить комерційну таємницю.
3. Баланс – звіт про фінансовий стан підприємства, який відображає на певну дату його активи, зобов'язання та власний капітал.
4. В активі відображають дані, які характеризують джерела утворення майна і його цільове призначення.
5. Загальні підсумки активу та пасиву балансу не повинні дорівнювати один одному.
6. Операційна діяльність — основна діяльність підприємства, а також інші види діяльності, які не є інвестиційною чи фінансовою діяльністю.
7. Доходи і витрати підприємства наводять у Звіті про фінансові результати з метою визначення чистого прибутку або збитку звітного періоду.
8. У третьому розділі Звіту про фінансові результати наводяться відповідні елементи операційних витрат, яких зазнало підприємство в процесі своєї діяльності протягом звітного періоду.
9. У Звіті про рух грошових коштів наводяться дані про рух коштів протягом звітного періоду в результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності.
10. Звіт про власний капітал містить інформацію про його походження та причини змін форми власного капіталу.

Вставте пропущені слова в наведеному тексті.

1. _____ – бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період.
2. _____ — витрати на незавершене виробництво і незавершені роботи (послуги), а також вартість напівфабрикатів власного виробництва і валова заборгованість замовників за будівельними контрактами.
3. _____ — доходи, отримані протягом поточного або попередніх періодів, які належать до наступних звітних періодів.
4. _____ — будь-яка основна діяльність підприємства, а також операції, що її забезпечують або виникають внаслідок її проведення.
5. Метою складання _____ є надання користувачам фінансової звітності повної, правдивої та неупередженої інформації про зміни, що відбулися у грошових коштах підприємства та їх еквівалентах за звітний період.
6. _____ здійснює аналіз усіх видів капіталу підприємства за звітний період, а саме: статутний капітал, пайовий капітал, додатковий вкладений капітал, інший додатковий капітал, резервний капітал, нерозподілений прибуток, неоплачений капітал, вилучений капітал.
7. Як форма звітності _____ являють собою сукупність показників та пояснень, які деталізують і обґрунтовують статті фінансових звітів, а також

- дають іншу інформацію, розкриття якої передбачено відповідними стандартами.
8. Форми фінансової звітності підприємств (крім банків) і порядок їх заповнення встановлюються _____ за погодженням з Державним комітетом статистики України.
 9. _____ — частина в активах підприємства, що залишається після вирахування його зобов'язань.
 10. У складі _____ відображаються витрати, що мали місце протягом поточного або попередніх періодів, але належать до наступних звітних періодів.

ТЕМА 14. ВНУТРІШНЬОФІРМОВЕ ФІНАНСОВЕ ПРОГНОЗУВАННЯ І ПЛАНУВАННЯ

Місце фінансового планування і прогнозування в ринковій економіці

Зміст та задачі фінансового планування

Принципи і методи фінансового планування

Порядок розробки фінансового плану

Оперативне фінансове планування

Теоретичні питання:

1. Сутність внутрішньофірмового планування: мета, завдання, класифікація типів.
2. Назвіть види планування, дайте їм характеристику.
3. У чому Ви бачите труднощі розвитку внутрішньофірмового планування в ринкових умовах? Запропонуйте заходи щодо їх подолання.
4. Розкрийте сутність завдань кожного рівня планування в компанії.
5. Які конфлікти інтересів можливі між плановими службами і іншими функціональними службами компанії? Запропонуйте можливі підходи щодо їх вирішення.

Тести:

1. Бюджетне планування – це:

- процес колективної розробки плану діяльності на поточний період, в результаті якого всі заходи щодо господарської діяльності надаються у формі бюджетів в розрізі фінансової структури підприємства (згідно центрів фінансової відповідальності - ЦФВ);
- процес колективної розробки плану діяльності на наступний період, в результаті якого всі заходи щодо господарської діяльності надаються у формі бюджетів в розрізі фінансової структури підприємства (згідно центрів фінансової відповідальності - ЦФВ);
- процес колективної розробки плану діяльності на наступний період, в результаті якого аналізується господарська діяльність та бюджети в розрізі фінансової структури підприємства (згідно центрів фінансової відповідальності - ЦФВ);

2. Який документ деталізує використання і вкладення фінансових ресурсів, необхідних для підтримки запроектованого виробництва?

- а) план фінансових результатів;
- б) баланс;
- в) прогноз грошових потоків;
- г) всі документи.

3. Які з представлених цілей слід віднести до процедур бізнес-планування?

- а) розробка стратегічних рішень;
- б) одержання кредитів або залучення інвестицій;
- в) визначення ступеня реальності досягнення отриманих результатів;
- г) визначення сильних та слабких сторін підприємства;
- д) визначення тенденції розвитку бізнесу;
- е) аналіз кон'юнктури ринку та маркетингові дослідження;
- ж) всі перераховані вище.

4. Який документ фінансового плану використовується для розрахунку показників ефективності інвестицій?

- а) план фінансових результатів;
- б) план балансів;
- в) план грошових потоків;
- г) план амортизаційних відрахувань;
- д) всі перераховані вище.

5. Які з показників доцільно використовувати для розробки річного бюджету:

- а) обсяг виручки за рік з щоквартальною розбивкою;
- б) сума чистого прибутку;
- в) сума амортизаційних відрахувань;
- г) показники рентабельності (ROA, ROE);
- д) економічна добавлена вартість (EVA);
- е) чистий грошовий потік;
- ж) сума дебіторської заборгованості за чистою реалізаційною вартістю;
- з) собівартість виробленої продукції.

6. Укажіть, які розділи повинні бути передбачені у фінансовому плані підприємства?

- а) прогноз фінансових результатів;
- б) кошторис загальногосподарських витрат;
- в) кошторис загальновиробничих витрат;
- г) проект плану грошових потоків;
- д) калькуляція собівартості виробу;
- е) проект балансу.

7. Раціональне використання фінансових ресурсів здійснюється на

підприємстві відповідно до:

- a) Принципу науковості
- b) Принципу оптимальності
- c) Принципу комплексності

8. До процедур фінансового планування належать:

- a) Прогнозування наслідків поточних рішень
- b) Складання бізнес-планів для потенційних та реальних інвесторів
- c) Обґрунтування обраного варіанту рішень
- d) Аналіз фінансових та інвестиційних можливостей підприємства.
- e) Оцінка результатів підприємства в порівнянні з цілями, встановленими у фінансовому плані

9. Оберіть методи, що використовуються при розробці кошторисів:

- a) Нормативний
- b) Нормативно-аналітичний
- c) Розрахунково-аналітичний;
- d) Балансовий
- e) Оптимізації
- f) Моделювання.

Задачі:

Задача 1.

Використовуючи трендовий аналіз визначте операційний прибуток підприємства на 2009-2011 рр.

Показники, млн. грн	Роки									
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
Обсяг реалізації	128,6	141,3	136,4	139,1	156,8	162,5	174,4	171,6	169,2	
Інші операційні доходи	17,2	14,1	11,9	12,4	15,8	8,6	11,2	16,3	14,5	
Операційні витрати,	90,1	113,2	116,9	104,6	119	124,9	140,7	127,3	119,9	
в.т.ч.										
- матеріальні витрати	35,6	45,8	50,9	46,4	48,4	60,2	67,3	62,8	64,2	
- амортизація	16,4	22,8	24,5	17,2	24,1	17,2	18,1	14,5	20,1	
- витрати на оплату праці та відрахування на соц. заходи	27	36,4	31	28,9	28,5	38,4	50,5	36,3	24,4	
- інші операційні витрати	11,1	8,2	10,5	12,1	18	9,1	4,8	13,7	11,2	
Операційний прибуток										

ТЕМА 15-16. АНТИКРИЗОВЕ ФІНАНСОВЕ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

12.1. Поняття банкрутства та його правове забезпечення

12.2. Процедура визнання підприємства банкрутом

12.3. Сучасні форми санації. Фінансові аспекти реструктуризації підприємства.

Теоретичні питання:

1. Фінансова криза: поняття та види.
2. В чому полягає сутність антикризового фінансового управління? Які завдання вирішує антикризове управління?
3. Охарактеризуйте передумови та наслідки кризового розвитку. Наведіть приклади.
4. У чому різниця між функціональним і антикризовим управлінням?
5. Яку роль відіграє стратегія розвитку підприємства у системі антикризового управління? Що є першочерговим завданням антикризового управління?

Задачі:**Задача 1.**

Визначити ймовірність банкрутства підприємства за моделлю Р. Таффлера якщо діяльність підприємства за звітний рік характеризується наступними показниками, а граничне значення індикатора банкрутства дорівнює (кризовий стан) $0,2 < Z < 0,3$ (задовільний стан).

Показники, тис. грн.	Значення
Активи	12040
Оборотні активи	8020
Валовий прибуток	1960
Короткострокові зобов'язання	3500
Всього зобов'язання	9600
Обсяг реалізації	14200

Тести:**1 Свідченням банкрутства підприємства є**

- a) Збитки поточного періоду
- b) Неспроможність відповідати за поточними зобов'язаннями
- c) Нульові фінансові результати

2 Ініціаторами процедури банкрутства можуть бути:

- a) Керівники підприємства
- b) Власники підприємства
- c) Кредитори підприємства
- d) Державні органи

3 Основними заходами щодо відновлення платоспроможності боржника, які містять план санації, можуть бути:

- a) Реструктуризація підприємства
- b) Перепрофілювання виробництва
- c) Закриття нерентабельних виробництв
- d) Відстрочення платежів
- e) Списання частини боргів

- f) Ліквідація підприємства
- g) Ліквідація дебіторської заборгованості
- h) Продаж майна боржника

4 План санації розглядається:

- a) Керівництвом підприємства
- b) Господарським судом
- c) Комітетом кредиторів

5 У разі продажу майна боржника у першу чергу задовольняються:

- a) Вимоги пов'язані з виплатою заробітної плати
- b) Вимоги забезпечені заставою
- c) Витрати на ведення справи про банкрутство
- d) Вимоги щодо виплати податків
- e) Вимоги не забезпечені заставою

6 Основною метою проведення санації є:

- a) Запобігання банкрутству
- b) Задоволення вимог кредиторів
- c) Відновлення нормальної роботи підприємства

7 Оберіть вірне твердження:

- a) Арбітражним керуючим може бути призначена особа, що раніше здійснювала управління підприємством
- b) Арбітражний керуючий має право на отримання від керівництва підприємства-боржника необхідних йому документів
- c) Арбітражний керуючий не має повноважень для залучення спеціалістів в процесі ведення справи про банкрутство.

8 До основних обов'язків розпорядника майна (арбітражного керуючого) належать:

- a) Розгляд заяв кредиторів
- b) Вживання заходів щодо запобігання банкрутству
- c) Аналіз фінансової діяльності підприємства-боржника
- d) Виявлення фіктивного банкрутства
- e) Скликання зборів кредиторів
- f) Ведення торгів у разі продажу майна підприємства

9 Оберіть вірні твердження:

- a) Призначення розпорядника майна приводить до припинення повноважень керівника підприємства
- b) Припинення повноважень керівника можливе за умови відповідного судового клопотання комітету кредиторів
- c) Призначення розпорядника майна не приводить до припинення повноважень керівника підприємства
- d) Припинення повноважень керівника підприємства в процесі ведення справи про банкрутство не припускається

10 Максимальний термін санації підприємства становить:

- a) 20 місяців
- b) 12 місяців
- c) Півтора роки
- d) Два роки